

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена**

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовео комисију:

21. априла 2016. године

Сенат Универзитета у Новом Саду

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

Др. Ева ХОЖА, редовни професор за ужу научну област Историја мађарске књижевности са компаратистиком и теоријом књижевности, 8. децембра 2011. године, Филозофски факултет, Одсек за хунгарологију, Нови Сад и Учитељски факултет на мађарском наставном језику у Суботици, председник комисије

Др Јосип ИВАНОВИЋ, ванредни професор за ужу научну област Педагошке науке – све уже научне области, изабран у звање 28. јуна 2012. године, Учитељски факултет на мађарском наставном језику у Суботици и Филозофски факултет у Новом Саду, ментор

Др Харгита ХОРВАТ ФУТО, ванредни професор за ужу научну област Историја мађарске књижевности с компаратистиком и теоријом књижевности изабрана у звање 1. априла 2016. године, Одсек за хунгарологију, Филозофски факултет, Нови Сад, ментор

Др Оливера ГАЈИЋ, редовни професор за ужу научну област Педагогија, изабрана у звање 29. марта 2013. године, Одсек за педагогију, Филозофски факултет, Нови Сад, члан

Др Ева ВУКОВ РАФАИ, доцент за ужу научну област Лингвистика са методиком мађарског језика, изабрана у звање 15. марта 2012. године, Учитељски факултет на мађарском наставном језику у Суботици, члан.

II – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:

Марта (Гергељ) Тертели Телек

2. Датум рођења, општина, држава:

31. августа 1976. године, Сента, Република Србија

3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив:

–

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:
2013. године, Интердисциплинарне студије Универзитета у Новом Саду

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:

Педагошки факултет у Сомбору, назив магистарске тезе: Szövegértés-fejlesztés az általános iskola IV. osztályában [„Унапређивање разумевања писаног текста код ученика 4. разреда основне школе”], дидактичко-методичке науке, 12. септембра 2009. године

6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:

Дидактичко-методичке науке

III – НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

KÜLÖNBÖZŐ TÍPUSÚ SZÖVEGEK KREATÍV OLVASÁSÁNAK FEJLESZTÉSE AZ ANYANYELV TANÍTÁSÁBAN [„РАЗВИЈАЊЕ СПОСОБНОСТИ КРЕАТИВНОГ ЧИТАЊА РАЗЛИЧИТИХ ТИПОВА ТЕКСТОВА У НАСТАВИ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА”]

IV - ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација **Különböző típusú szövegek kreatív olvasásának fejlesztése az anyanyelv tanításában [„Развијање способности креативног читања различитих типова текстова у настави матерњег језика”]** запрема укупно 376 страница. Чини је 18 поглавља, библиографија и 1 прилог (укупно 79 слика). Дисертација обухвата следећа поглавља: Bevezető [Увод] (3–5. стр.), A szövegértés tudományterületén folytatott kutatások – [Истраживања везана за проблематику разумевања текста] (6–16. стр.), A szövegértési feltételek, szövegértési deficitek [Услови разумевања прочитаног текста и облици испољавања дефицита] (17–24. стр.), Az olvasóvá nevelés metodikája [Методика васпитања читалаца] (25–34. стр.), A mese módszertani megközelítései [Методика интерпретације бајки] (35–61. стр.), A mese és az érzelmi intelligencia fejlesztése [Функција бајки у развоју емоционалне интелигенције] (62–71. стр.), A versinterpretáció mintázatai [Интерпретација поезије из аспекта разумевања прочитаног] (72–104. стр.), Kreatív-produktív gyakorlatok [Креативно-продуктивне вежбе] (105–120. стр.), A kreatív írás mint flow-élmény [Креативно писање и flow] (120–130. стр.), A multimediális szövegek értő olvasása [Читање и разумевање мултимедијалних текстова] (131–159. стр.), Az ismeretterjesztő szövegek értő olvasása [Читање и разумевање научно-популарних текстова] (160–170. стр.), A digitális szövegek olvasási stratégiái [Стратегије читања дигиталних текстова] (190–208. стр.), Az empirikus kutatás módszertana [Методологија емпиријског истраживања] (209–250. стр.), A nem formális (nem standard) szövegértési teszt eredménye – részletező elemzés [Резултати неформалног (нестандардизованог) теста – детаљна анализа] (251–275. стр.), Az olvasási szokásokról szóló kérdőív elemzése [Анализа анкета о читалачким навикама] (276–293. стр.). Након наведених поглавља следи конклузија на мађарском, српском и енглеском језику (294–311.), прилози (322–341.) и обимна библиографија (странице 342–367) са 255 јединица. Целокупан текст докторске дисертације предат је и у електронској верзији.

V – ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација мр Марте Тертели Телек бави се проблематиком развијања способности креативног читања различитих типова текстова у настави матерњег језика, тешкоћама разумевања прочитаног текста и читања на мађарском језику као матерњем језику код ученика нижих разреда основних школа у Војводини и презентује резултате емпиријског истраживања који се односе на читалачке навике и ниво разумевања прочитаног код ученика четвртих разреда основне школе.

У првом, уводном делу ауторка наводи опис и значај истраживања, циљеве, коришћене методе. У другом поглављу се осврће на истраживања везана за проблематику разумевања текста и даје детаљан теоријски оквир. У трећем поглављу се фокусира на услове разумевања прочитаног и облике испољавања дефицита при разумевању текста.

У четвртном поглављу ауторка се бави процесом и условима формирања посвећеног читаоца и методиком васпитања млађих узраста на часу матерњег језика у циљу да стекну читалачке навике, читалачку културу.

Пето, шесто и седмо поглавље приказује актуелне теорије и моделе интерпретације бајки и поезије у основној школи, функцију бајки и лирских песама у развијању креативног и критичког читања, емотивне интелигенције и у креирању унутрашњих слика. У овом делу дисертације наглашену улогу добијају типови задатака у интерпретацији бајке и лирске песме, задаци и форме активности које се препоручују пре, током и након обраде текстова.

Осмо и девето поглавље је посвећено функцији креативно-продуктивних вежби и креативног писања и могућностима њиховог коришћења на часовима матерњег језика. Ауторка констатује да вежбе на бази лингвистике текста одлично развијају осећај за форму, препознавање језичких елемената текста и улогу визуалних елемената приликом извођења значења и разумевања текста. Вештина разумевања прочитаног утиче и на вештину писања текста, подиже ниво језичке свесности и препознавања креативних могућности језика, зато је важно да се ауторка бави и методама проучавања креативног писања, приказује механизам постизања ефеката код вежби креативног писања на разним нивоима рецепције.

Десето поглавље дисертације испитује сложену појаву интермедијалности која повезује епохе и културе, анализира начине разумевања мутимедијалних текстова и указује на то како визуална поезија помера конвенционалну линеарност писања, како фигуративност током стварања значења постаје једнако вредна као и текст, при чему читањем управљају визуални елементи. Ауторка наводи и примере како би се мултимедијални текстови могли интегрисати у наставу књижевности у нижим разредима основне школе, истражује методе интерпретације сликопесама, стрипова и реклама као мултимедијалних текстова.

Једанаесто поглавље се бави улогом читања научно-популарних текстова у развијању вештине разумевања прочитаног и компетенције ефикасног самосталног учења, и анализира текстове уџбеника из предмета природа и друштво за основне школе из аспекта лингвистике и педагогије.

У постмодерном друштву је неизбежно читање, а неопходно разумевање дигиталних текстова, хипертекста. Дванаесто поглавље типологизује поступке читања који се могу разликовати у електронском окружењу, при чему са хипертекстом повезује појам концентричног читања, и скреће пажњу на то да се дигитално читање од тражења и разумевања значења која су сакривена у тексту помера према слободним асоцијацијама.

Све што је ауторка изнела у поглављима претходног, теоретског дела дисертације, стављено је у службу стварања теоријског поља на којем ће се успостављати оригиналност квалитативног истраживања кандидаткиње и критичност према границама научне радозналости.

У тринаестом, четрнаестом и петнаестом поглављу докторске дисертације ауторка износи теоретско-методолошке основе креативног читања различитих типова текстова и методологију као и резултате емпиријског истраживања коју је спровела у основним школама у Војводини. С обзиром на специфичности предмета истраживања, истраживачки приступ подразумевао је комбинацију квантитативног и квалитативног метода у анализи и тумачењу добијених података. Синергија обе истраживачке парадигме омогућила је повезивање теоријских поставки и њихове практичне реализације, као и непосреднију примену добијених резултата у унапређивању васпитно-образовне праксе која се односи на развој креативног читања разних типова текстова у настави матерњег језика. Ауторка надаље доноси веома детаљну и прецизну квантитативну и квалитативну анализу статистичких података. Проблем истраживања је развој креативног читања разних типова текстова у настави матерњег језика (белетристика, научно-популарна литература, публицистика, документи, упутства за употребу, мултимедијални текстови итд.) и читалачке навике ученика 4. разреда. Циљ истраживања је утврђивање нивоа развоја разумевања текста код ученика четвртог разреда основне школе. Узорак истраживања: 800 ученика из насеља са хомогеним мађарским становништвом, односно хетерогених средина, при чему разликујемо места где живе у расејању или изоловано у мањим заједницама. Истраживањем је обухваћено са хомогене територије на северу Бачке 567 ученика, из расејања 215 ученика и из Срема где мађарско становништво живи изоловано 18 ученика, што заправо чини 3 субузорка на којима се зорно показују сличности и разлике у степену развоја креативног читања разних типова текстова у настави матерњег језика.

Списак литературе на крају дисертације садржи 255 референци и показује упућеност ауторке у најновија истраживања. Прилози на крају дисертације презентују научни апарат, инструменте који су коришћени у истраживању: нестандардни тест за утврђивање нивоа разумевања прочитаног и анкету о читалачким навикама ученика 4. разреда основне школе.

VI – СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са СЦИ листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Радови у научним часописима са листе Министарства за науку Републике Србије:

- Törteli Telek, Márta (2013): *A kreatív írás alapkövei* [Основи креативног писања]. In: *Hungarológiai Közlemények*, 2013/4. 134–143. UDK ETO:811.511.141:37 ISSN 0350-2430 COBISS.SR-ID 17698 [M52]
- Törteli Telek, Márta (2013): *Kreatív-produktív gyakorlatok. [Креативно-продуктивне вежбе]*. In: *Létünk*, 2013/4., 112–120. UDK 371.3.6:81'42 ISSN 0350-4158 COBISS.SR-ID 4664578 [M52]
- Törteli Telek, Márta (2014): *A szövegértés fejlesztése és mérése [Развијање и мерење разумевања текста]* In: Ерика Бенце (Ed.): *A természettudományok időszerű kérdései és diskurzusai. Nemzetközi hatókörű tudományos tanácskozás. Учитељски факултет на мађарском наставном језику [Суботица, 25. октобар 2014.]. Издавачки завод Форум – Часопис Létünk, Нови Сад, 2014. стр. 104–117. UDK 32+008+81+82 ISBN 0350-4158 COBISS.SR-ID 4664578. [M52]*
- Törteli Telek, Márta (2015): *A digitális szövegek értő olvasása. [Читање и разумевање дигиталних текстова]*. In: *Létünk*, Издавачки Завод Форум, Нови Сад (Ed.) Erika Bence, 2015, 4., стр. 129–137., ISSN 0350-4158 COBISS.SR-ID 4664578. [M52]

Радови презентовани на међународним и домаћим научним конференцијама:

- Törteli Telek, Márta (2013): *Aktív olvasás, tanulási stratégiák a figyelem fenntartásának eszközeként [Активно читање, стратегије учења као средства за одржавање пажње ученика]*. In: Марта Такач (уред.): *Motiváció – figyelem – fegyelem. [VII Међународна научна конференција, Суботица, 4–5., октобар 2013.]. Учитељски факултет на мађарском наставном језику, стр. 531–543. e-book. ISBN 978-86-87095-38-0 COBISS.SR-ID 280821767 [M33]*
- Törteli Telek, Márta (2014): *A mese módszertani megközelítései [Байка и њени методички аспекти]*. In: Јудит Рафаи (Уред.): *A mese és kontextusai. [VIII. Nemzetközi Tudományos Konferencia, Суботица, 26–27. септембар 2014.]. Учитељски факултет на мађарском наставном језику, Суботица, 2015. e-book. ISBN 978-86-87095-20-5 COBISS.SR-ID 274094855 [M33]*
- Törteli Telek, Márta (2014): *A mesevilág és az érzelmi intelligencia fejlesztése [Свет байке и развијање емоционалне интелигенције]* In: Јулиана Ишпанович Чапо (Ed.): *Vajdasági Magyar Tudóstalálkozó. Tudástérkép [Суботица, 12. април 2014.]. Академски савет војвођанских Мађара, Нови Сад, 2014. 93–99. ISBN 978-86-89095-06-7 COBISS.SR-ID 291147783 [M63]*
- Törteli Telek, Márta (2015): *Az olvasóvá nevelés metodikája [Методика васпитања за читалаца/читаоца]* In: Јулиана Ишпанович Чапо (Ed.): *Vajdasági Magyar Tudóstalálkozó. Tudás és régió [Суботица, 25. април 2012.]. Академски савет војвођанских Мађара, Нови Сад, 2015. (прихваћен рад) (in print) [M63]*

VII – ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Докторска дисертација мр Марте Тертели Телек бави се актуелном и важном проблематиком, развијањем способности креативног читања различитих типова текстова у настави матерњег језика. Међународни програми процене ученичких постигнућа као што су PISA или PIRLS су показала да је положај Србије на ранг листи читалачке писмености нижа у односу на земље чланице OECD. Читалачка писменост спада у једну од кључних компетенција и подразумева способност личности да разуме и користи различите типове текстова помоћу којих се информише и учи. Рад указује на то да се ученици сваки дан сусрећу с различитим типовима текстова, али се на часовима матерњег језика углавном обрађују књижевна дела, тако да настава матерњег језика не припрема адекватно ученике на разумевање некњижевних текстова, не подржава различите врсте читања (разумевање различитих типова текстова, разумевање података који су презентовани на различите начине). Задатак наставе матерњег језика је да развија способност ученика да критички разматра прочитане информације и користи их у различите сврхе, а у ту сврху поред књижевних у наставу треба интегрисати и друге форме и типове текстова као што су линеарни или континуирани (нарација, дескрипција, излагање, аргументација, упутство, документ, хипертекст) и нелинеарни или неkontинуирани (табеле, графикони, схеме, дијаграми, мапе, формулари, рекламе, сертификати итд.) текстови. Рад се фокусира на функцију бајки, лисрких песама, научно-популарних, мултимедијалних и дигиталних текстова на развој способности разумевања прочитаног, односно читалачке писмености ученика нижих разреда основне школе. Ауторка анализира текстове у уџбеницима који се користе у настави у нижим разредима основне школе (читанке, уџбеник из предмета природа и друштво итд.) из аспекта лингвистике и педагогије. У оквиру дисертације кандидаткиња је истраживачки напор усмерила, пре свега, на емпиријско истраживање у којем је помоћу неформалног (нестандардизованог) теста знања и анкете утврдила ниво разумевања текста и добила информације о читалачким навикама ученика мађарских одељења 4. разреда основних школа у Војводини. Ауторка је у уводу истраживања навела циљеве, задатке и хипотезе у вези утврђивања нивоа развијености разумевања текста, коришћене методе (дескриптивни метод, историјски метод, статистички метод и метода теоријске анализе). У истраживању је користила технику тестирања, анкетања, као и проучавање докумената. Узорак је чинило 800 ученика из насеља са хомогеним мађарским становништвом, односно хетерогених средина. Резултати истраживања се тумаче на основу табеларних прегледа и графичких представа. На основу квантитативне и квалитативне анализе резултата истраживања ауторка износи важне конклузије: а) У току истраживања кандидаткиња је оцењивала учинак ученика четвртих разреда основних школа из споменутих хомогених и хетерогених средина из аспекта разумевања текста. На основу статистичких показатеља закључује да нема статистички значајне разлике између учинка у разумевању текста код ученика из хомогених и хетерогених средина, тј. да није доказана 1. подхипотеза истраживања, наиме језичка средина у којој ученици живе не утиче на ниво способности разумевања текста. б) На основу Пирсоновог корелацијског коефицијента, вредности парцијалног корелацијског коефицијента, вишеструког корелацијског коефицијента (R) и вишеструког детерминацијског коефицијента (R^2) постоји тенденција да школска спрема родитеља позитивно утиче на разумевање текста код ученика, дакле 2. подхипотеза истраживања је потврђена. в) Упоредјујући статистичке податке и показатеље ауторка констатује да су на свакој од три територије истраживања (субузорка) аритметичке

средине више код девојчица него код дечака, те на основу мере варијабилности можемо изјавити да је код девојчица индивидуално одступање од аритметичке средине мање него код дечака, тј. да је реч о хомогенијој групи: њихов учинак је уједначенији. Истовремено на основу просечних вредности и одступања установљених током емпиријског истраживања – код узорака оба пола –, као и на основу вредности т-проби, можемо констатовати да је учинак девојчица на плану разумевања текста статистички у значајној мери виши од учинка дечака. Дакле, 3. подхипотеза истраживања није доказана. Даје се и приказ резултата неформалног (нестандардизованог) теста, те следи детаљна анализа истога. За мерење способности разумевања текста у истраживању се користе приповедачки (линеарни) – доживљајни и информативни –, као и нелинеарни, документарни и мултимедијални типови текста. Разликовање типова текста је од великог значаја, јер њиховом анализом добијамо нијансирану слику о учинку читања, наиме читалац пролази кроз различите путеве разумевања прочитаног уколико обрађује, тумачи различите типове текстова. Тумачење текста се одвија путем решавања питања отвореног и затвореног типа, трагањем за експлицитно израженим информацијама, те откривањем имплицитно датих информација. У случају нелинеарних, документарних текстова чак је и тражење експлицитно изражених информација представљало тежак задатак за ученике. Осим тога можемо констатовати да је закључивање имплицитно дате информације представљало тешкоћу, независно од типа текста. На основу наведеног можемо констатовати да је 4. подхипотеза истраживања потврђена: сразмер решених питања везаних за текстове разног типа показује одступања. То јест сразмер тачних и нетачних одговора датих на постављена питања увелико зависи од типа текста за који су везани. На основу анкете која показује читалачке навике деце – у хомогеним, хетерогеним и изолованим срединама –, такође можемо извести значајне закључке. У раду се врши компарација добијених резултата са досадашњим истраживањима о читалачким навикама у Војводини. Истражује се колико ученици често читају, осим тога у којој мери се мења профил читања по жанровима и структура траженог штива. Даје се приказ и о томе које часописе читају ученици и колико често посећују библиотеку. Истовремено се анализира улога породице, односно социо-економског и културног статуса као фактора који утиче на постигнуће ученика. Према испитивањима међународних истраживања однос родитеља према читању у свакој земљи утиче на учинак разумевања текста код испитаника. Ауторка на основу података закључује да је потврђена 5. подхипотеза емпиријског истраживања. Медији су фундаментално променили традиционалну структуру коришћења слободног времена, а мења се и профил читања што се тиче жанрова и структуре штива. Комисија закључује да је истраживање спроведено у складу са стандардима педагошких истраживања, на репрезентативном узорку адекватне величине, да су резултати адекватно интерпретирани, да су научно валидни и уверљиви.

VIII – ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Чланови комисије закључују да је кандидаткиња у потпуности овладавала изузетно обимном литературом, коју је веома детаљно приказала, критички сагледала и промислила, а у појединим важним аспектима и допунила сопственим виђењима, заснованим на исцрпној и систематској анализи резултата сопственог истраживања.

На добро утемељеној теоријској равни са функционално распоређеним садржајима у међусобно повезана поглавља, са континуитетом методолошког приступа, најпре су изведена истраживања са анализом и интерпретацијом добијених резултата, а потом и квантитативна обрада података који су били уважавани у изведеним закључцима. Такође, теоријском анализом су наведене информације повезане у једну целину у оквиру које је указано и на сегменте који су још неистражени у овој педагошкој области. Представљени резултати истраживања детаљно су приказани и протумачени у складу са захтевима које поставља методологија педагошке науке. Читав текст брижљиво је написан, добрим, јасним и убедљивим стилем, те допуњен многобројним корисним табелама, графиконима, што умногоме доприноси лакшем и потпунијем праћењу кандидаткињиних објашњења и тумачења. У том смислу, комисија позитивно оцењује начин приказа и тумачења резултата истраживања.

Посебни допринос дисертације огледа се у томе што се на основу урађених анализа и добијених резултата могу издвојити смернице за унапређивање читалачке писмености ученика нижих разреда основне школе и побољшати квалитет наставе матерњег језика.

Комисија стоји на становишту да је докторска дисертација мр Марте Тертели Телек резултат самосталног научног рада кандидаткиње која је у потпуности овладала методологијом научног и методичког рада.

IX – КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?
Да, дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?
Да, дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?
Кандидаткиња је у својој докторској дисертацији веома успешно и самостално учила, формулисала, рашчланила, интердисциплинарно и доста дубоко проучила битна питања и проблеме садржане у одобреној теми. Оригиналност докторске дисертације огледа се и у идентификовању истраживачког проблема, одговарајућим методолошким решењима, свеобухватном применом методе теоријске анализе, те снажној емпиријско-теоријској аргументацији у закључивању, а нарочито у креативно и иновативно сачињеним ефикасним моделима за оснаживање развоја способности креативног читања различитих типова текстова у настави матерњег језика.

Кандидаткиња је дошла до веома значајних налаза и изузетно интересантних резултата. Доследном применом полазних и других теоријских поставки и коришћењем резултата сродних истраживања при објашњавању добијених података, у овој докторској дисертацији сагледана је суштина теме. Тврдње и закључна разматрања дата у овом раду имају доста чврсту статистичку и теоријско-емпиријску аргументацију. У истраживању су понуђени оригинални приступи разматрању проблема развоја способности креативног читања различитих типова текстова у настави матерњег језика.

Истраживачки резултати нуде нову перспективу сагледавања концепта наставе мађарског језика и књижевности, посебно што истраживачки узорак обухвата подручје које је до сада значајно мање истраживано.

Докторска дисертација отвара нове увиде у специфичности наставе мађарског језика и књижевности у основној школи, откривајући до сада скривене и недовољно разјашњене процесе и механизме поучавања и учења у функцији развоја индивидуалних могућности и способности свих ученика.

Кандидаткиња је пружила, већ самом проблематизацијом бројних педагошких и дидактичко-методичких сазнања и њиховим постављањем у методолошку мрежу функционалне међузависности са сазнањима других научно-дисциплинарних матрица, значајан допринос савременој педагошкој теорији. Посебан домет и значај предузетих истраживања садржани су у чињеници да се васпитно-образовни рад, у најширем смислу, може унапређивати на основу резултата ових истраживања.

Сматрамо да истраживање кандидаткиње мр Марте Тертели Телек у вези са специфичностима наставе мађарског језика и књижевности у основној школи у значајној мери доприноси грађењу слике о актуелној ситуацији и ефектима ове наставе, односно да може представљати један део евалуације постојећег и будућег професионалног развоја учитеља разредне наставе, посебно када је реч о настави мађарског језика и књижевности, али *ad modum mutatis mutandis* и у укупном раду учитеља.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања?

Нису уочени посебни недостаци који би утицали на релевантност добијених резултата, те Комисија остаје при својој позитивној коначној оцени дисертације.

X – ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, Комисија са изузетним задовољством предлаже да се докторска дисертација под насловом „Különböző típusú szövegek kreatív olvasásának fejlesztése az anyanyelv tanításában [Развијање способности креативног читања различитих типова текстова у настави матерњег језика]” прихвати, а кандидаткињи мр Марти Тертели Телек одобри одбрана у предвиђеном законском року.

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

- да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана,
- да се докторска дисертација враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или
- да се докторска дисертација одбија.

Нови Сад – Суботица, 22. априла 2016. године

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Проф. др Ева Хожа, председник комисије

Проф. др Јосип Ивановић, ментор

Проф. др Харгита Хорват Футо, ментор

Проф. др Оливера Гајић, члан

Доц. др Ева Вуков Рафаи, члан

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.